

VISIE GENNEP 2040

Geliefd Gennepe

SAMEN KOERSEN op de toekomst

De toekomstvisie Gennep 2040 dient als een kompas voor de gemeente Gennep. Het is een dynamisch document van de richting die we samen met de gemeenschap op willen gaan. De toekomstvisie moet dan ook niet worden gezien als eindpunt of een uitgewerkt stappenplan, maar de weg naar 2040.

Deze visie is opgesteld voor en door inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en het gemeentebestuur. Het is een uitnodiging aan de Gennepse samenleving om samen te werken aan de toekomst van onze gemeente.

Centrale vragen hierbij zijn: Waar wil Gennep in 2040 staan? In welke richting wil Gennep zich ontwikkelen? Welke kernwaarden willen we behouden en verstevigen? Wat zijn de ambities? De toekomstvisie heeft als doel alle partijen te inspireren om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van **Geliefd Gennep**.

2040 lijkt misschien nog ver weg. Maar om daar te komen moeten zo snel mogelijk scherpe keuzes gemaakt worden.

Gennep in 2040

Inwoners van Gennep zijn trots op hun gemeente zoals die nu is. Maar de toekomst brengt ook veranderingen met zich mee. Een belangrijke ontwikkeling is dat er in de komende jaren steeds meer ouderen en minder jongeren zullen zijn, met gevolgen voor de levendigheid. Op het gebied van energie en klimaat is een omwenteling noodzakelijk. Ook technologische ontwikkelingen, zoals IT en kunstmatige intelligentie zullen invloed hebben op de gemeente. Het is belangrijk om zoveel mogelijk in te spelen op de ontwikkelingen en onze ambitie te tonen. Daarin moeten we niet te bescheiden zijn en er als gemeenschap samen onze schouders onder zetten.

Ik wil iedereen die aan deze visie heeft bijgedragen hartelijk bedanken. Ik kijk ernaar uit om er samen met alle betrokkenen vervolg aan te geven, zodat het een dynamische visie blijft.

Leeswijzer

In dit rapport wordt eerst ingegaan op de geschiedenis, de bepalende kenmerken en de sterke eigenschappen van de gemeente Gennep. Daarna worden vier trends geschetst die veel impact hebben. Vervolgens wordt een sprong gemaakt naar de toekomst: hoe ziet het droomscenario voor Gennep richting 2040 eruit?

Daarna worden de vijf ambities voor de toekomst van Gennep geïntroduceerd. Bij elke ambitie wordt eerst de relatie gelegd met de huidige situatie: de kwaliteiten van Gennep die kansen bieden voor de toekomst. Per ambitie wordt het gedeelde toekomstbeeld geschetst, gevolgd door concrete speerpunten, geschreven vanuit het perspectief van de gemeenschap. Wat kunnen we samen doen om de ambitie te bereiken?

In de bijlage staat een beschouwing van de huidige en toekomstige positie van de gemeente Gennep in de regio, een beschrijving van het doorlopen visietraject en de bronvermeldingen.

WELKOM IN DE gemeente Gennep

Welkom in de gemeente Gennep, een unieke en groene gemeente in de Kop van Limburg. De gemeente telt vijf kernen: Gennep, Heijen, Ottersum, Milsbeek en Ven-Zelderheide, met elk een eigen karakter en trotse inwoners. De gemeente Gennep grenst zowel aan de provincies Noord-Brabant en Gelderland als aan Duitsland. Daarmee heeft Gennep een unieke ligging tussen verschillende regio's, met Nijmegen in Gelderland als de dichtstbijzijnde grote stad. De combinatie van een hechte gemeenschap, een sterk zorglandschap en prachtige recreatiemogelijkheden is uniek voor Nederland.

Van handels- naar zorgcentrum

Gennep werd al ontdekt door de Romeinen, als strategische plek waar twee rivieren samenkomen, en werd een belangrijk handelscentrum. Na een roerige geschiedenis brak aan het einde van de negentiende eeuw een periode van bloei aan. Industriële bedrijven vestigden zich in Gennep en er vonden stadsuitbreidingen plaats.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Gennep zwaar beschadigd. Na de oorlog maakte Gennep een periode van wederopbouw door. In de jaren '70 en '80 van de 20e eeuw werd Gennep uitgebreid met nieuwe wijken en vestigden verschillende zorginstellingen voor verstandelijk gehandicapten zich hier. Met de gemeentelijke herindeling van 1973 werden de gemeente Ottersum, bestaande uit kernen Ottersum, Milsbeek en Ven-Zelderheide, de kern Heijen, voorheen deel van de gemeente Bergen, en de gemeente Gennep samengevoegd tot één gemeente.

Gennep als sociale gemeenschap

De gemeente Gennep staat bekend om haar rijke geschiedenis, natuur, rust en gezelligheid. En daar zijn haar inwoners trots op. De gemeente telt ruim 17.000 inwoners en ruim 7.200 huishoudens¹. Het aantal ouderen neemt toe en er komen steeds minder jongeren. De Gennepse gemeenschap is dus aan het vergrijzen.

Gennep is een sociale gemeente: inwoners kennen elkaar en er is een sterk gemeenschapsgevoel. Veel Gennepenaars zijn actief als vrijwilliger, bijvoorbeeld bij één van de vele verenigingen. Het bedrijfsleven ondersteunt de gemeenschap door de sponsoring van verenigingen en neemt een centrale rol in de samenleving in.

Ook voor (nieuwe) ondernemers is de gemeente een fijne plek.

Toeristen en recreanten weten de gemeente goed te vinden. Ze komen veelal voor de rijke natuur en waarderen de mooie cultuurhistorische elementen.

Waar Gennep goed in is

Vier sterke punten van Gennep vormen de kern van de identiteit:

- De hechte gemeenschappen
- Het fraaie buitengebied
- De cultuurhistorie en het toerisme
- Het sterke zorglandschap

1: Hechte gemeenschappen

Inwoners staan klaar voor elkaar. Veel inwoners van Gennep zijn actief als vrijwilliger of mantelzorger, lid van een dorps- of wijkraad of van een van de vele verenigingen. Zo vormen zij hechte en actieve gemeenschappen. Er is een gevoel van nabijheid en saamhorigheid. De vele evenementen dragen bij aan het gemeenschapsgevoel: feesten, optochten, sportwedstrijden, culturele evenementen, etc. Gennepenaars hechten hieraan en willen dit behouden.

2: Het fraaie buitengebied

De gemeente kent een bijzonder aantrekkelijk buitengebied met een grote diversiteit aan landschappen. Iedereen kan hier genieten van het groen en de omliggende natuurgebieden, zoals Nationaal Park De Maasduinen, de Maaskemp, het Reichswald, de Gennepse Heide, de Zelderse Driessen en meer. De Maas en de Niers stromen door de gemeente en er zijn talloze wandel- en fietsroutes.

3: De cultuurhistorie en het toerisme

Gennep heeft een rijke cultuurgeschiedenis met veel historisch erfgoed, zoals de middeleeuwse stadsmuren rond Gennep, kasteel Heijen en klooster Maria Roepaan. De culturele sector is actief; regelmatig zijn er evenementen en tentoonstellingen. Samen met de rijke natuur trekt dit veel toeristen. Er zijn jaarlijks bijna één miljoen toeristische overnachtingen. De vrijetijdsector is, net als de zorg- en logistieke sector, een belangrijke werkgever in de gemeente. Volgens inwoners kunnen de cultuurhistorische elementen nóg beter worden ingezet om toeristen te trekken.

4: Het sterke zorglandschap

Van oudsher zijn er in de gemeente meerdere zorginstellingen aanwezig. De zorgsector is daardoor de belangrijkste bron van werkgelegenheid.

Voornamelijk mensen met een (geestelijke) beperking of handicap kunnen hier goed terecht. Het kleinschalige karakter van de zorginstellingen en de persoonlijke band met cliënten maken onze gemeente een fijne plek om zorg te ontvangen en een aantrekkelijke werkplek voor zorgpersoneel. Gennepenaars zien dit graag behouden.

Trends en ontwikkelingen

De toekomstvisie biedt een koers voor Gennep richting 2040. Daarvoor moeten we inspelen op belangrijke trends en de kansen grijpen van nieuwe ontwikkelingen.

Tijdens het visietraject zijn de volgende belangrijke trends aan de orde gekomen:

- **TREND 1: DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELING**
- **TREND 2: KRAPTE OP DE WONINGMARKT**
- **TREND 3: KLIMAATVERANDERING EN DUURZAAMHEID**

TREND 1: DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELING

Begin 2022 telde de gemeente Gennep 16.989 inwoners. In 2022 groeide de bevolking in de hele provincie Limburg harder dan het jaar ervoor. Deze groei wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door immigratie, vooral vanuit Oekraïne.² Onzeker is of de bevolking de komende jaren groeit of krimpt; de prognoses hierover lopen uiteen. De verwachting is wel dat de bevolking van Gennep blijft vergrijzen. Waren er in 2020 5.730 60+ers; de verwachting is dat

De vergrijzing heeft veel impact op de gemeente, want de beroepsbevolking neemt af. Ouderen werken relatief minder en zijn minder vaak op zoek naar werk. Dit levert een probleem op, omdat een toename van economische groei en werkgelegenheid wordt verwacht in Noord-Limburg.³ Zo wordt het voor werkgevers steeds moeilijker om arbeidsplekken te vullen met (gekwalficeerd) personeel.

dit aantal groeit tot 6.623 inwoners in 2040, een stijging van 15%. Het aantal 75+ers stijgt zelfs met 75%. Het aantal kinderen en jongeren (leeftijd 0-30 jaar) daalt daarentegen met 18%. De Gennepse bevolking is ouder dan gemiddeld in Nederland en dit zal alleen maar toenemen.

Door vergrijzing staat de zorg onder druk. De vraag wordt groter en de algemene zorgvraag zwaarder, waardoor steeds meer zorgpersoneel nodig is.

Ongeveer een verdubbeling van het aantal banen in de ouderenzorg zou nodig zijn. De verwachting is dat de beroepsbevolking in Nederland krimpt vanaf 2025. Dit heet de zorgkloof: de vraag naar zorg neemt toe terwijl de beschikbaarheid afneemt.

Strategische mogelijkheden voor de gemeente Gennep:

- De gemeente Gennep moet zijn jongeren behouden. Nu ontbreken - afgezien van sportfaciliteiten - activiteiten voor jongeren rond achttien jaar. Voorkom dat door de vergrijzing de jeugd uit de gemeenschap verdwijnt.
- De ouderen van de toekomst zijn heel anders dan de ouderen van vroeger. Ze zijn vitaal en ondernemend en hebben meer te besteden. Economie en samenleving zullen zich aan deze nieuwe ouderen aanpassen. Dat schept nieuwe markten en kansen. Vooral voor toerisme en recreatie liggen hier kansen.
- Om zorg aan ouderen en mensen met een beperking te blijven verlenen, is in de toekomst meer

zorgpersoneel nodig. De beroepsbevolking in de gemeente en de regio dient op peil te blijven en het moet aantrekkelijk zijn om in de Gennepse zorg te werken, ook als je niet in de gemeente woont.

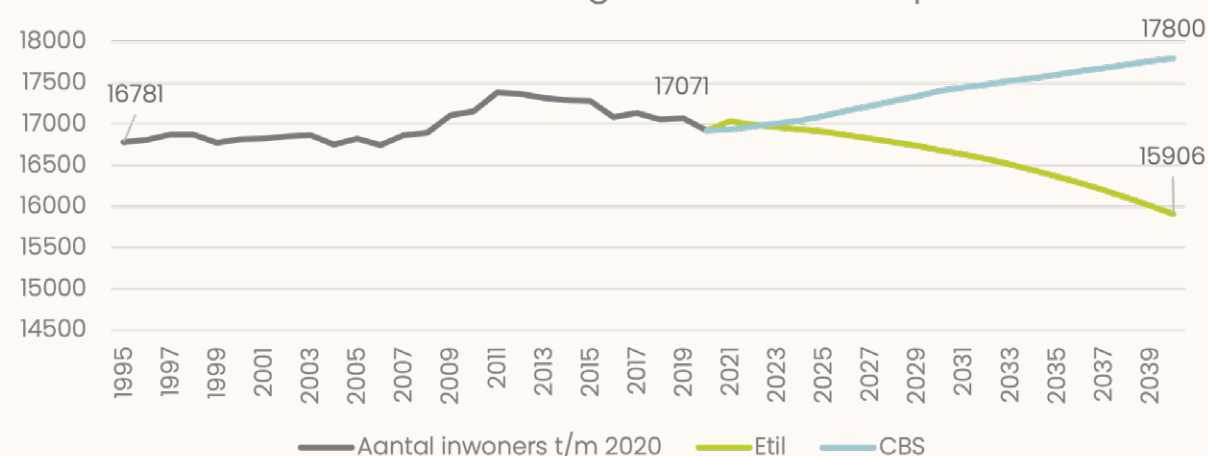
TREND 2: KRAPTE OP DE WONINGMARKT

De huizenmarkt wordt momenteel gekenmerkt door krapte. Er zijn meer kopers dan beschikbare huizen, wat leidt tot prijsstijging en een afname van het aantal beschikbare woningen. Dit is een landelijke trend. Voor veel mensen, vooral starters, is het lastig een betaalbare woning te vinden.

Ook de huursector staat onder druk. Het vinden van een betaalbare huurwoning duurt volgens de NOS in onze gemeente gemiddeld 7 jaar en 4 maanden.⁴ Dit tekort heeft als risico dat jongvolwassenen en jonge gezinnen wegtrekken, waardoor de gemeente vergrijsd, wat weer gevolgen heeft voor het behoud van voorzieningen. Daarvoor is groei nodig. Ook voor het op peil houden van de beroepsbevolking zijn jongvolwassenen en jonge gezinnen onmisbaar.

De gemeente Gennep heeft de Woondeal Limburg ondertekend, waarin is afgesproken dat er in de provincie tot en met 2030 minimaal 26.550 woningen gebouwd worden. Een uitdaging: hoe de bouw van huizen te combineren met behoud van de dorps uitstraling van de kernen, de natuurgebieden, het agrarisch cultuurlandschap en het historische centrum van Gennep? Deze verschillende belangen kunnen met elkaar in conflict komen.

Aantal inwoners gemeente Gennep

² <https://gennep.news/nieuws/gennep/gemeente-gennep-ziet-sterkste-bevolkingsgroei-van-provincie-limburg/>
³ Etil, Quicksan toekomstige vraag Arbeidsmigranten Noord-Limburg, 2018.

⁴ <https://app.nos.nl/op3/socialehuur/#/?gemeente=gennep>

Strategische mogelijkheden voor de gemeente Genneep:

- Laat woningbouwprojecten aansluiten bij de woonbehoefte. Vooral betaalbare starterswoningen in de huur- en koopsector zijn van belang. Nieuwbouw is mogelijk door (landbouw)grond om kernen te herbestemmen als bouwlocatie.
- Onderzoek kansrijke mogelijkheden zoals flexibele woonvormen, flexibel bouwen en het splitsen van grotere woningen. Vul inbreidingslocaties op, revitaliseer verouderde woonwijken, meng (woon) functies op industrieterreinen en maak woningen levensloopbestendig.

TREND 3: KLIMAATVERANDERING EN DE NOODZAAK TOT VERDUURZAMING

De effecten van klimaatverandering worden steeds meer merkbaar. Met de ligging aan Maas en Niers is de gemeente gevoelig voor overstromingen en wateroverlast, terwijl de dijken nog niet voldoen aan de normen voor de toekomst. Ook verdroging van de bodem en klimaatadaptatie zijn belangrijke thema's in onze gemeente.

Net als in de rest van Nederland neemt ook hier de aandacht voor klimaatverandering en de energietransitie toe. Duurzaamheid en de

energietransitie zijn voor de inwoners twee van de belangrijkste toekomstthema's. Verduurzaming is nu al een kracht van betekenis: het aantal woningen met zonnepanelen ligt boven het landelijke gemiddelde.⁵ Ook doet Genneep het bovengemiddeld goed met recycling en afvalscheiding.⁶ Wel verbruiken huishoudens relatief veel elektriciteit en zijn er gemiddeld minder publieke laadpalen én minder inwoners met elektrische auto's.⁷

Landelijk is vastgelegd dat in 2050 de energievoorziening nagenoeg duurzaam en CO₂-neutraal is. Daarnaast moet de gemeente rekening houden met het klimaatakkoord van Parijs, het EU-beleid, de aankomende Omgevingswet en regionaal beleid.⁸ Gemeenten bereiden zich voor op de omslag naar duurzaam, CO₂-neutraal en circulair beleid.

Strategische mogelijkheden voor de gemeente Genneep:

- Inwoners vinden duurzaamheid belangrijk en zijn bereid om duurzame keuzes te maken, gelet op de vele zonnepanelen, de recycling en afvalscheiding. Benut deze potentie meer door dit te stimuleren en stuur aan op CO₂-neutraliteit.
- Stimuleer en faciliteer duurzame vormen van mobiliteit.

Van vier scenario's naar streefbeeld

Tijdens het visietraject zijn vier scenario's opgesteld voor **Genneep 2040**. Aan de hand van deze scenario's gingen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties met elkaar in gesprek over de toekomst. De scenario's op hoofdlijnen:

- **Zorgzaam Genneep: de gemeente waar zorg voor elkaar centraal staat.**

In 2040 zorgen we goed voor elkaar; het is hier prettig oud worden en fijn wonen, ook met een beperking. Zorg is dichtbij en in alle kernen is een groot gemeenschapsgevoel. Iedereen kan meedoen in het sociale leven.

- **Gastvrij Genneep: gemeente rijk aan cultuurhistorie en natuurschoon.**

In 2040 is het hier niet alleen mooi wonen; het is ook de perfecte vakantiebestemming voor jong en oud. Het hele jaar door komen toeristen en recreanten voor het geliefde landschap, de rijke cultuurhistorie en de leuke activiteitewen naar de gemeente.

- **Kom tot rust in Genneep: de gemoedelijke gemeente met betrokken inwoners.**

In 2040 is Genneep een echte woongemeente. Het is er rustig, met veel groen, ruimte en gezelligheid. En daar zijn de inwoners al decennia trots op. De gemeente heeft een hechte, dorpse identiteit: mensen kennen elkaar en staan voor elkaar klaar.

- **Genneep onderneemt: de dynamische gemeente waar je vooruit kunt.**

Genneep kiest richting 2040 voor vernieuwing. De strategie is het aantrekken van nieuwe inwoners, werknemers en ondernemers. Het bruist van nieuwe ondernemingen en de beroepsbevolking is door de komst van veel jonge mensen gegroeid.

Gewoon goed Genneep

Genneeparen hebben hun voorkeursscenario kunnen uitspreken. Dit (onder andere) door te stemmen tijdens de Dag van de Toekomst (zie afbeelding), en/of via de digitale enquête.

Het droomscenario is een combinatie van de voorkeursscenario's, aangevuld met gewenste elementen uit andere scenario's.

⁵ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Energietransitie>

⁶ <https://gdindex.nl/dashboard/dashboard/Afvalscheiding/?regionlevel=gemeente®ioncode=907>

⁷ <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Energietransitie>

⁸ Gemeente Genneep, Duurzaamheidsvisie: Op naar een duurzaam Genneep in 2040!, 2023.

DROOMSCENARIO: gemeente Gennep 2040

Uit de gesprekken, bijeenkomsten en de enquête is het volgende droomscenario ontstaan; zo willen betrokkenen dat Gennep eruitziet in 2040:

Groen Gennep

Zodra je de gemeente binnenrijdt in je elektrische (deel)auto, op de fiets of met de snelbus, word je verrast door de gastvrije gemeenschap, de levendige kernen en het groene landschap. Investeren in natuur en biodiversiteit heeft het landschap nog aantrekkelijker gemaakt. Inwoners, dagjesmensen en toeristen fietsen, wandelen en varen door de rijke en diverse natuur. Langs velden, bossen, de Maas en de Niers. Er zijn stops bij een haven of strandje, bij een circulaire boerderij of de lokale winkelier. Gennep vindt het klimaat belangrijk en is zelfs bijna CO₂-neutraal! Verspreid zijn er kleinschalige energiecoöperaties, elektrische laadpunten en zonnepanelen op daken. Kinderen krijgen les over de natuur en het belang van een gezonde leefomgeving.

Gezellig Gennep

In de levendige en aantrekkelijke kernen ervaar je de rijke cultuurhistorie en geniet je van gezellige restaurants. Het ondernemersklimaat is prettig en kent veel nieuwe, diverse ondernemingen. Veel jonge gezinnen en starters wonen in nieuwbouw in of net buiten de kernen. Naast nieuwe gezinswoningen zijn er innovatieve en kleinschalige oplossingen met geschikte woningen voor iedereen, zoals woonhofjes, mantelzorgwoningen en tot woningen omgevormde leegstand. Jong en oud woont door elkaar. Elke kern heeft genoeg voorzieningen: basisscholen, multifunctionele buurtcentra, sport- en culturele voorzieningen.

Gastvrij Gennep

Wat bovenal opvalt: overal word je vriendelijk begroet en er is een praatje op straat. Nieuwe inwoners worden hartelijk welkom geheten. Als deel van de gemeenschap dragen zij vanzelfsprekend hun steentje bij. Ouderen kunnen lang thuis wonen of vinden hun plek in woonhofjes en worden bijgestaan door vrijwilligers. Van eenzaamheid is geen sprake; men kijkt om naar elkaar. Zorginstellingen zijn kwalitatief goed. Het verenigingsleven, de wijk- en dorpsraden en het vrijwilligerswerk floreren. Dit dankzij het nemen van initiatief en verantwoordelijkheid, ook in coöperaties en burgerinitiatieven. Bijvoorbeeld in zorg, cultuur en energie. Ook ondernemers dragen bij aan de gemeenschap door samen met inwoners en gemeente evenementen te organiseren en verenigingen te ondersteunen.

Goed bereikbaar Gennep

Of je nu vanaf Nijmegen, Cuijk, Goch of Venlo komt: Gennep is perfect bereikbaar! De hele dag rijden elektrische bussen binnen de regio, er zijn goede wegen, voldoende laadpunten en vrij liggende (snel)fietspaden. Deelauto's en elektrische deelfietsen worden veelvuldig gebruikt. Slim gebruik van de innovaties van de 'smart city' maakt dat er altijd een fiets of auto beschikbaar is. De goede mobiliteitsvoorzieningen maken Gennep voor wonen, werken en toerisme tot een ideale plek.

Geliefd Gennep

Kortom: gemeente Gennep is geliefd! Dit alles dankzij de inzet van de betrokken gemeenschap in de kernen en de innovatieve, flexibele opstelling van de gemeentelijke organisatie.

Bekijk het droomscenario
in een animatievideo:

Ambities

AMBITIE 1:

De gemeente Gennepe biedt woningen voor elke doelgroep en groeit geleidelijk

In 2040 is er voldoende en een gevarieerd aanbod aan woningen voor verschillende doelgroepen. Van starters tot senioren en mensen met een beperking, en van gezinnen tot alleenstaanden. Mensen van alle achtergronden en leeftijden kunnen er prettig wonen. Zo kan iedereen blijven wonen in de gemeente waar men is opgegroeid en zich thuis voelt.

Kracht in 2023

Gennepe erkent de problemen op de woningmarkt en zet zich hier, samen met provincie Limburg voor in. Maar liefst 66,5% van de huizen in de gemeente zijn koopwoningen, tegenover het landelijke gemiddelde van 57,2%.⁹ De gemeente werkt samen met woningcorporaties en huurdersverenigingen aan meer sociale huurwoningen.¹⁰ Ook stimuleert ze de doorstroming van ouderen naar kleinere woningen en het levensloopbestendig maken van woningen.

“Het behoud van jongeren is cruciaal. Zij houden de gemeente levendig.”

– inwoner

“Ik zou later graag hier in Gennepe wonen. En ik hoop dat de gemeente dan nog groen is.”

– scholier Elzendaalcollege

“Mijn droom is dat Gennepe voor iedereen een fijne, veilige plek is om te wonen. Een sociale gemeente, die er voor haar inwoners is.”

– inwoner

Naar de toekomst

De gemeente staat voor een uitdaging: hoe de bouw van nieuwe huizen te combineren met behoud van het agrarisch cultuurlandschap, de dorps uitstraling, het historische centrum van Gennepe en de natuurgebieden? Het vinden van een goede balans is belangrijk.

Om het woonprobleem op te lossen, is inbreiding een optie. Dit betekent herontwikkelen van bestaande gebieden in plaats van het ontwikkelen van nieuwe woongebieden. Toch zal er ook grond rond de kernen ingezet moeten worden voor de realisatie van nieuwe woningen.

Gemeente Gennepe anno 2040

De groei verloopt geleidelijk, met behoud van het karakteristieke landschap en de dorps identiteit. Nieuwbouwlocaties zijn zorgvuldig afgestemd op de behoeften van de gemeenschap en zijn aantrekkelijk. Voorzieningen zoals basisscholen zijn behouden gebleven, en in sommige gevallen toegenomen. Binnen de kernen is er voldoende ruimte voor groen en recreatie, wat de leefbaarheid verhoogt.

Verrijking van het woningaanbod

De nieuwe wijken combineren (sociale) huur- en koopwoningen, kleine ouderenwoningen, gezinswoningen en appartementen. Oude woonwijken zijn deels afgebroken en herbouwd en kregen zo een nieuwe impuls. Inwoners hebben flexibele en innovatieve bouw- en woonvormen opgezet: woongemeenschappen, tiny houses, hofjes en kleinschalige zelfbouwprojecten. Gefaciliteerd door de gemeente, onder andere door collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO).

Elke woning duurzaam en levensloopbestendig

Nieuwe wijken zijn een aanvulling op de bestaande dorpskernen en voldoen aan de hoogste standaarden op het gebied van energie-efficiëntie, gezondheid en veiligheid. Duurzame en circulaire bouwmethoden verminderen de impact op het milieu. Gekozen is voor groene daken, zonnepanelen en hergebruik van materialen.

Veel ouderen zijn verhuisd naar kleinere woningen om langer zelfstandig te wonen. Meer woningen zijn aangepast of levensloopbestendig. Woningeigenaren worden gestimuleerd hun woning te verduurzamen en levensloopbestendig te maken, ofwel hun woning op te splitsen en ruimte te bieden aan anderen.

Wat betekent deze ambitie voor de gemeenschap?

1. Inwoners onderzoeken samen met de gemeente welke (nieuwe) woonwensen het beste aansluiten bij de verschillende kernen. De open ruimte wordt zoveel mogelijk gespaard, nieuwbouw komt vooral nabij de kernen.
2. We bouwen duurzaam en beogen prettig wonen voor iedereen door inbreiding, revitalisering van verouderde woonwijken en met nieuwbouwwijken.
3. We realiseren meer betaalbare koop- en huurwoningen door (landbouw)grond in en rond kernen te herbestemmen als beschikbare bouwgrond.
4. Inwoners nemen zelf initiatief voor de bouw- en woonvormen die zij willen realiseren. Ook nemen huiseigenaren de verantwoordelijkheid voor verduurzaming en het levensloopbestendig maken van hun woningen.

AMBITIE 2:

De gemeente Gennep koestert een hechte en actieve gemeenschap

In 2040 is Gennep een hechte en actieve gemeenschap, waar vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd. Mensen helpen elkaar, iedereen is welkom en nieuwe inwoners worden – ongeacht hun afkomst – met open armen ontvangen en dragen een steentje bij. De afgelopen jaren ontstonden er volop coöperaties en burgerinitiatieven.

Kracht in 2023

Dat inwoners klaarstaan voor elkaar blijkt uit het grote aantal vrijwilligers: 29%, tegenover het landelijk gemiddelde van 25% is.¹¹ Zij dragen op vele terreinen een steentje bij en het gevoel van nabijheid en saamhorigheid is groot.

Gennep zet zich actief, en met subsidies, in voor de gemeenschapszin en de sociale cohesie.¹² De rol van de gemeente verandert. De samenleving neemt steeds meer het initiatief en voert uit. Inwoners ontwikkelen zelf plannen voor hun dorpen en wijken. De gemeente faciliteert, ondersteunt of adviseert in plaats van de leiding te nemen.¹³

“Ik hoop dat lokale ondernemers elkaar meer gaan helpen in de toekomst.”

– ondernemer

“Het organiseren van evenementen zorgt voor leven in de brouwerij, voor jong en oud. Dat moeten we ook in de toekomst blijven doen.”

– ondernemer

“Het initiatief van vrijwilligers houdt de kernen leefbaar.”

– inwoner

Naar de toekomst

Zorgwekkend is het dreigende tekort aan vrijwilligers. De vergrijzing biedt hier kansen. Een groeiende groep actieve ouderen heeft meer tijd voor vrijwilligerswerk en zet zich graag in. De kunst is om gebruik te maken van deze ontwikkeling, beter bekend als de Zilveren Kracht.

Gemeente Gennep anno 2040

Door actieve jongeren in de gemeente te houden, draait het verenigingsleven op volle toeren. Ook gepensioneerden zetten graag hun kennis en ervaring in voor de gemeenschap. Iedereen kan meedoen. De fusie van verenigingen tot omniverenigingen vereist minder vrijwillige bestuurders en waarborgt het voortbestaan. Vrijwilligerswerk in alle vormen wordt gestimuleerd, ook bij nieuwkomers.

Ontmoeting staat centraal. Speeltuinen, parken en buurttuinen nodigen uit tot sociaal contact. Net zoals de multifunctionele buurtcentra en accommodaties. Dit leidt tot initiatieven, variërend van het delen/ruilen van spullen tot energie- en zorgcoöperaties. De gemeente stimuleert samenwerking van inwoners en verenigingen en de ondersteuning van de gemeenschap door ondernemers. Dit kan ook op het virtuele ontmoetingsplein in bijvoorbeeld de Metaverse. De actieve gemeenschap van Gennep en de succesvolle coöperaties zijn een voorbeeld voor andere gemeenten.

Wat betekent deze ambitie voor de gemeenschap?

1. Inwoners zijn actief en nemen het initiatief, zij organiseren zichzelf en nemen verantwoordelijkheid voor publieke voorzieningen.
2. Het contact tussen inwoners en gemeente is gemakkelijk, persoonlijk en direct. Dit geeft onderling vertrouwen. Inwoners willen graag met de gemeente experimenteren met nieuwe manieren van meedenken, beslissen en doen.
3. Zorginstellingen, woningcorporaties, ondernemers en inwoners werken samen aan goede zorg en hulp dichtbij huis.
4. Verenigingen organiseren zichzelf in omniverenigingen en delen bestuur en faciliteiten. De gemeente faciliteert.
5. (Nieuwe) inwoners, jong en oud, vinden vrijwilligerswerk, in allerlei vormen, vanzelfsprekend. Ondernemers ondersteunen de initiatieven.

AMBITIE 3:

De gemeente Gennep zet in op het bevorderen van toerisme en recreatie door het benutten van de kansrijke omgeving en de cultuurhistorische elementen

Het cultureel-historisch erfgoed en het buitengebied is versterkt en aantrekkelijker gemaakt. Het aantal dagjesmensen en overnachtingen is flink gestegen en ondernemers profiteren hier van; het toerisme floreert. Het historische centrum van Gennep is gerestaureerd en autoluw. Er zijn leuke winkeltjes, restaurants, terrassen en cafés. Ook de andere kernen profiteren hiervan: zij bieden juist rust, in combinatie met sportieve activiteiten in het buitengebied.

“De kern van Gennep moet bruisen!”

– inwoner

“We kunnen de toeristische pareltjes beter benutten.”

– inwoner

¹¹ GGD Limburg-Noord, vrijwilligerswerk in Gennep. <https://vrln.databank.nl/jive/>

¹² Gemeente Gennep, Subsidieregeling Ondersteunen Basisinfrastructuur Sociaal Domein 2023

¹³ Gemeente Gennep, Blijven(d) ontmoeten, meedoen, ondersteunen: Een integrale visie op het sociaal domein in Gennep, 2020.

Kracht Gennep 2023

Het landschap en de natuur, de cultuurhistorie en het centrum van Gennep, mét de vele evenementen, maken Gennep een aantrekkelijke gemeente voor inwoners, toeristen en dagjesmensen. Recreatie en toerisme zijn belangrijke werkgevers: 160 bedrijven bieden zo'n 1.020 banen aan.¹⁴ Ook in de horeca zijn veel Gennepenaars werkzaam. Grote aantallen toeristen komen wandelen of fietsen en doorkruisen de gemeente via het Pieterpad of de internationale fietsroute richting België en Frankrijk.

Naar de toekomst

Gennep kent een groot aantal gemeentelijke- en rijksmonumenten: van archeologische opgravingen uit de Romeinse tijd tot een middeleeuwse vesting. En van kerken, kapellen en musea tot molens. Deze cultuurhistorische elementen kunnen nóg meer toeristen trekken, wat inwoners graag willen. Echter niet ten koste van woongenot en leefbaarheid. Gennep heeft veel meer te bieden dan rust en natuur. De vele gasten van Center Parcs Heijderbos zouden meer verleid kunnen worden om de rest van de gemeente te ontdekken; zij blijven nu voornamelijk op het park zelf. Toerisme wordt door alle gemeenten in Noord-Limburg gezien als een belangrijke economische (groei)sector. De regio Noord-Limburg heeft als ambitie om de komende jaren één van de populairste bestemmingen in Nederland te worden, waarbij de Nationale Parken en andere natuurlijke gebieden worden ingezet voor (dag)recreatie.¹⁵

De gemeente Gennep anno 2040

Er is flink geïnvesteerd in de verschillende musea en culturele instellingen, waardoor het cultureel aanbod flink is uitgebreid. Het historische centrum van Gennep, met het Gennep Huys op fiets- en wandelafstand, heeft zich ontwikkeld als dé cultuurhistorische hotspot van de regio. Een nieuw experience center is geopend. Bij bezoek aan de ruïnes worden mensen op innovatieve wijze meegenomen in de geschiedenis en wanen zij zich in het Romeinse fort, het middeleeuwse kasteel en de Tachtigjarige Oorlog.

Het toerisme in 2040 is duurzaam, lokaal en kleinschalig met duurzame accommodaties, zoals natuurcampings, B&B's en tiny houses. De gemeente bevordert milieuvriendelijk toerisme met diverse wandel- en fietsroutes door de prachtige natuur. En ondernemers en verenigingen zorgen voor voldoende vermaak.

De promotie van de gemeente Gennep als toeristische bestemming gebeurt samen met omliggende gemeenten en de provincie Limburg. Er is een gezamenlijke merkidentiteit waarbinnen elke gemeente zich onderscheidt. Ook het VR-toerisme heeft zich verder ontwikkeld: bezoekers van over de hele wereld wanen zich even in Gennep via korte VR-filmpjes, gemaakt door lokale ondernemers of inwoners. Hierbij is er ook aandacht voor duurzaamheid: lokale gidsen of boswachters onderwijzen kijkers over de natuur en hoe deze te beschermen.

Wat betekent deze ambitie voor de gemeenschap?

1. Inzet van inwoners en lokale ondernemers voor profilering en promotie van de gemeente Gennep als toeristische en recreatieve bestemming.
2. De gemeenschap maakt de cultuurhistorische elementen, zoals het Gennep Huys, beter beleefbaar. Scholen helpen educatieve programma's te ontwikkelen voor zowel kunst, cultuur en erfgoed als natuureducatie.
3. Door het benutten van de potentie van de Niers, het verbinden van de kernen met de Maas, de Lob van Gennep en het Pieterpad, zetten we de natuur in. Ook een jachthaven kan hier onderdeel van zijn. We initiëren circulaire landbouw en agrotourisme.
4. We versterken de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de kernen Ottersum, Heijen, Milsbeek en Ven-Zelderheide. Ontsierende elementen in het landschap nemen we zoveel mogelijk weg.

AMBITIE 4:

De gemeente Gennep zet in op een duurzame toekomst in een groene en gezonde leefomgeving

In 2040 zijn er flinke stappen gezet op het gebied van groene energie, klimaatadaptatie en duurzaamheid. De gemeente is bijna klimaatneutraal, onder andere door verduurzaming van vervoer, gebouwen en energievoorziening. Alle wijken zijn klimaatadaptief en bestand tegen extreem weer, zoals hevige regenbuien, hitte en droogte. De gezonde leefomgeving stimuleert inwoners om hun gezondheid te verbeteren.

Kracht in 2023

Volgens het CBS is de gemeente Gennep een van de beste plekken om te wonen in Nederland.¹⁶ De gemeente is omringd met groene landschappen zoals Nationaal Park De Maasduinen, de Maaskemp, het Reichswald, de Gennepse Heide en de Zelderse Driessen. Inwoners hechten veel waarde aan behoud van natuur en groen. Duurzaamheid en de energietransitie zijn eveneens belangrijke thema's. De inwoners zetten zich hier nu al voor in door het plaatsen van zonnepanelen en het recyclen van afval.

Naar de toekomst

Noord-Limburg wil de gezondste regio van Nederland worden, met aandacht voor fysieke en mentale gezondheid, sociale verbinding en een gezonde leefomgeving.¹⁷ Gennep kan een belangrijke partner zijn in het realiseren van dit doel.

"Ik vind het belangrijk dat er genoeg natuur om ons heen te vinden is."

– jongere

"Ik ben trots op Gennep omdat we prachtige natuur hebben en onze kinderen hier prettig kunnen opgroeien".

– inwoner

Hoogwaterveiligheid is een belangrijk thema voor onze gemeente, met haar ligging aan de Maas en de Niers. Ondanks inspanningen voldoen de dijken nog niet aan de eisen voor de toekomst. Tegelijkertijd vragen de bodem(verdroging) en klimaatadaptatie om aandacht.

Gemeente Gennep anno 2040

In 2040 wordt er nog nauwelijks gebruikgemaakt van fossiele brandstoffen en is de gebouwde omgeving nagenoeg volledig energieneutraal. De verwachting is dat Gennep in 2050 zelfs helemaal CO₂-neutraal is! De gemeenschap zet zich hier samen voor in: met zonnepanelen en de opzet van energiecoöperaties voor

groene stroomopwek voor de hele buurt. Alle nieuwe woningen zijn energieneutraal en gasloos. Windturbines worden vermeden om het landschap intact te laten. De gemeente werkt op dit gebied samen met omliggende gemeenten.

Alle wijken zijn in 2040 zo veel mogelijk klimaatadaptief en groen. Water wordt opgeslagen of afgevoerd en de biodiversiteit wordt bevorderd. Parkeerplaatsen zijn omgetoverd tot parken en de grondwaterstand is verhoogd. Door de verhoging van de dijken is de kans op overstromingen sterk afgenomen en zijn mens en dier beschermd. Op een aantal benzineauto's na is al het vervoer elektrisch of aangedreven door waterstof. Met de elektrische bussen of via de fietspaden komt iedereen op zijn bestemming.

Bewegen doe je in 2040 niet meer enkel op de sportclub; de openbare ruimte wordt speciaal ingericht om in beweging te blijven. Voor jongeren is in de kern Gennep een jongerencentrum gerealiseerd, waar zij kunnen gamen, cursussen volgen, muziek maken en alcoholvrij feesten. Ook voor hen is Gennep een leuke en fijne plek om te wonen.

Wat betekent deze ambitie voor de gemeenschap?

1. Gezamenlijke inzet op klimaatadaptatie en vergroening. Bijvoorbeeld door de aanleg van (groene) tuinen of afwateringsystemen op eigen grond.
2. De hele gemeenschap zet in op verduurzaming. We werken samen in energiecoöperaties en helpen elkaar met energiebesparing, het stimuleren van de deeleconomie, hergebruik van afval en het promoten van de lokale (voedsel)productie.
3. Inzet op positieve gezondheid. De verenigingen, scholen en de gemeente stimuleren sport en beweging op zoveel mogelijk openbare faciliteiten.

AMBITIE 5:

De gemeente Gennep is uitstekend bereikbaar en zet in op veilige en inclusieve mobiliteit

In 2040 is de gemeente uitstekend bereikbaar voor automobilisten, fietsers, wandelaars en met het OV. De infrastructuur is verbeterd en via innovatieve oplossingen komt iedereen op een duurzame, toegankelijke en snelle manier op zijn bestemming. De verkeersveiligheid en toegankelijkheid zijn sterk verbeterd.

Kracht in 2023

De gemeente Gennep is goed bereikbaar per auto via de snelweg A77 en verschillende provinciale wegen en is goed verbonden met omliggende steden. Ook fietsers weten de gemeente goed te vinden. Verschillende fietspaden en -routes doorkruisen de gemeente en sluiten aan op andere delen van de regio. Voor ouderen of mensen met een beperking of handicap wordt ook gezorgd: voor hen is er de regiotaxi. Daarnaast vervoert de Wensbus zowel jong als oud in de gemeente, maar ook naar belangrijke bestemmingen (zoals het Maasziekenhuis) in de regio.

Naar de toekomst

Buiten de Randstad staat het openbaar vervoer onder druk, zo ook in Gennep. Steeds minder mensen gebruiken het OV in deze regio's, waardoor het moeilijker wordt om lokale trein- en buslijnen in stand te houden of regelmatig te laten rijden. Reistijden nemen toe, terwijl het comfort afneemt.¹⁸

“Mijn droom is dat Gennep voor iedereen een fijne, veilige plek is om te wonen. Een sociale gemeente, die er voor haar inwoners is.”

– inwoner

“Ik hoop dat in 2040 de auto niet meer het belangrijkste vervoermiddel is.”

– inwoner

Deze neerwaartse spiraal is moeilijk te doorbreken. Gebrek aan goed OV is niet alleen lastig voor inwoners, maar ook voor toeristen en ondernemers. Bedrijven ervaren problemen bij het aantrekken van personeel van buiten de gemeente. Gennep zet zich samen met de provincie en gemeenten in voor betere vervoersmogelijkheden.

De verkeersveiligheid voor fietsers moet verbeterd worden. Vooral de onveilige situatie op de Maasbrug bij Gennep en het gebrek aan aparte fietspaden op drukke N-wegen. Ook het doorgaand verkeer door de kernen, waaronder zware vrachtwagens, wordt ervaren als onprettig en onveilig.

De openbare ruimte in Gennep is niet overal voor iedereen toegankelijk, terwijl de gemeente hier wel naar streeft. Voor mensen met een beperking kan het een uitdaging zijn zich zelfstandig door de openbare buitenruimte te verplaatsen.¹⁹

De gemeente Gennep anno 2040

Gennep heeft ingezet op duurzaam transport en kent in 2040 geavanceerde mobiliteitsoplossingen. Dankzij innovaties als autonome voertuigen, realtime verkeersinformatie, slimme verkeerslichten en met verschillende deelvoertuigen, verplaatsen inwoners en bezoekers zich gemakkelijker door de gemeente. Zo ook met elektrische auto's en bussen. Openbare laadpalen voor auto's en fietsen zijn ruim voldoende aanwezig.

In 2040 rijdt het OV snel en vaak en is het voor iedereen toegankelijk. Steeds meer mensen laten hun auto staan en gebruiken het OV in combinatie met deelvervoer voor werk of studie. Met zelfrijdende pendelbusjes verplaats je je gemakkelijk tussen de kernen. Er zijn snelle busverbindingen tussen Venlo, Nijmegen, Cuijk, Goch, Eindhoven en Gennep. En treinstation Mook-Molenhoek. Zo werd de gemeente Gennep in 2040 het centrum van de grensoverschrijdende regio, wat aantrekkelijk is voor bezoekers, werknemers en nieuwe inwoners.

Een uitgebreid netwerk van snelfietspaden strekt zich uit tussen de kernen en de omliggende steden. De fietspaden buiten de bebouwde kom zijn vrijliggend, met aparte rijstroken voor snel en langzamer fietsverkeer. In combinatie met de vele zelfrijdende auto's is de verkeersveiligheid daarmee erg verbeterd.

Binnen de kernen verplaatst iedereen zich lopend, per fiets of met zelfrijdend en elektrisch deelvervoer. Buiten de kernen zijn er parkeerplaatsen met laadpunten voor elektriciteit en waterstof. De grote wegen lopen niet langer door de kernen, maar buitenom, wat veel rustiger en veiliger is. Kinderen kunnen op straat spelen.

In 2040 is Gennep inclusief; iedereen kan veilig en zelfstandig bewegen, ongeacht beperkingen. Iedereen doet volwaardig mee in de samenleving.

Wat betekent deze ambitie voor de gemeenschap?

1. De gemeente werkt met provincies en gemeenten aan duurzaam OV en veilige fietspaden en zet zich in voor leefbare, rustige kernen door N-wegen en parkeergelegenheid buiten de kernen te plaatsen.
2. Gezamenlijk wordt ingezet op cultuurverandering: minder met de auto en zoveel mogelijk lopend, per fiets of met het OV. We stappen over op duurzame vervoersmogelijkheden en stimuleren anderen dat ook te doen.
3. Samen werken we aan innovatieve mobiliteitsvormen, omarmen deze en experimenteren op een manier die werkt voor Gennep.
4. Inzet op veiliger fietsen en wandelen, óók voor mensen met een beperking of handicap.

BIJLAGEN

De weg naar Gennep 2040: de visie van de gemeenschap

Vanzelfsprekend kwam de toekomstvisie van de gemeente Gennep tot stand met de inbreng van inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en partners. Gedurende het uitgebreide participatieproces hebben in totaal 805 inwoners, ondernemers, ambtenaren, maatschappelijke organisaties en regionale partners meegedacht over de toekomst van de gemeente. Met deelname van zo'n 4,7% van de bevolking, is de toekomstvisie een representatieve weergave van de mening van de gemeenschap.

Verkennen

Het traject startte met de toekomst van de Gennepse gemeenschap: de jeugd. In september 2022 kregen veertig leerlingen van het Elzendaalcollege een toekomstles, waarin zij hun toekomstdromen voor **Gennep 2040** deelden.

Inwoners konden op verschillende manieren meedenken over de toekomst. Bijvoorbeeld door het sturen van een ansichtkaart met hun toekomstwensen, of via een online enquête. Ook werden inwoners in verschillende kernen op straat aangesproken om mee te denken. Nieuwe inwoners en jongeren werden apart betrokken bij bijeenkomsten. Tot slot was er een 'toekomstestafette' waarin inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties een grote pijl aan elkaar doorgaven met hun ideeën voor de toekomst. Ondernemers, vertegenwoordigers van verenigingen en

maatschappelijke instellingen werden op park Buitengewoon uitgenodigd om mee te denken tijdens het 'toekomstatelier'. Met hen werden de belangrijkste kansen, uitdagingen en keuzes voor de gemeente richting 2040 besproken.

Burgemeesters van omliggende gemeenten en de gouverneur van de provincie Limburg werden gevraagd hoe zij als partners aankijken tegen de gemeente Gennep en de onderlinge regionale samenwerking. De gemeenteraad en het college van B&W dachten mee over de belangrijkste kansen, uitdagingen en keuzes richting 2040.

Kiezen

De verzamelde inbreng werd verwerkt in vier verschillende toekomstscenario's. Deze scenario's laten zien hoe de gemeente Gennep er mogelijk uitziet in 2040. Aan de hand van deze scenario's bepaalden we het ideale toekomstbeeld. De gemeenschap kon zich hierover uitspreken op de Dag van de Toekomst, 1 april 2023. Wie er niet bij kon zijn, werd uitgenodigd een online vragenlijst in te vullen.

Op basis van deze inbreng werd het droomsenario opgesteld, een eindbeeld van hoe de gemeente Gennep eruit kan zien in 2040. Om koers te houden naar dit eindbeeld, zijn vijf ambities opgesteld die concreet maken hoe de gemeenschap het droomsenario kan bereiken.

Blik van de regio

In de verkennende fase zijn vijf gesprekken gevoerd met bestuurders uit de regio om een externe blik op te halen.²⁰ Hierna volgen de aanbevelingen uit de regio over de toekomstige regionale samenwerking en positionering.

De verantwoordelijkheden van gemeenten nemen toe, terwijl toekomstige uitdagingen complexer worden en de kosten hoger. Gemeenten, vooral met de omvang van Gennep, kunnen niet meer alleen opereren en moeten zich richten op externe samenwerking. Er zijn partners nodig op verschillende schaalniveaus. Sterke regionale samenwerking is van vitaal belang voor behoud van zelfstandigheid.

Samenwerken

Gennep heeft een unieke ligging vlakbij provincie- en landsgrenzen. Het contact met omliggende gemeenten is goed. De Noord-Limburgse gemeenten werken veel samen. In mindere mate wordt samengewerkt met gemeenten in Noord-Brabant, Gelderland en Duitsland. Samenwerking biedt mogelijkheden voor gemeenten met vaak dezelfde uitdagingen.

De ligging aan de Maas maakt ze bijvoorbeeld erg gevoelig voor hoogwater en verdroging. Landelijke thema's als de stikstofcrisis of de energietransitie spelen ook een rol. Deze uitdagingen vragen om gezamenlijke aanpak te worden, wat grotendeels al gebeurt. Daarnaast kampen de gemeentes met ondermijnende criminaliteit. Vanwege de buitengrens met Duitsland en België is Limburg de ideale plek voor internationale criminele organisaties. De gemeenten werken samen maar blijven capaciteitsproblemen ondervinden om dit tegen te gaan. Daarom zouden burgemeesters uit heel Limburg samen met de provincie dit probleem op nationaal politiek niveau moeten agenderen.

De gemeenten in de regio Noord-Limburg werken intensief samen met de provincie Limburg, zij staan in nauw contact met elkaar. Dat is typisch Limburgs: elkaar vaak zien en veel overleggen. Hierdoor weten de gemeente Gennep en de provincie elkaar snel te vinden. Dit nauwe contact is erg waardevol. Sinds enige tijd kunnen de gemeenten in Noord-Limburg beroep doen op een liaison-ambtenaar van de Provincie

Limburg. Korte lijntjes zorgen voor een efficiëntere samenwerking tussen de provincie en gemeenten. Deze relatie dient daarom gekoesterd te worden.

De gemeente Gennep werkt met zeven Noord-Limburgse gemeenten samen om de gezondste regio van Nederland te worden. Die samenwerking is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Waar de gemeenten kunnen samenwerken, vinden zij elkaar. Intensievere regionale samenwerking kan toegang bieden tot grotere budgetten. Door samen op te trekken in toerisme, met een gezamenlijke 'merkidentiteit' als toeristische bestemming, wordt de regio beter in de markt gezet. Zo kunnen de gemeenten elkaar aanvullen en kan elke gemeente een eigen specialisatie innemen. Verder is samenwerking op het gebied van werkgelegenheid wenselijk. Bij het aantrekken van bedrijven kan er beter samengewerkt worden dan met elkaar concurreren.

Groeipotentie centrumfunctie

De gemeente Gennep is een centrumgemeente in de kop van Limburg en de kern Gennep heeft een regionaal verzorgende functie. Deze centrumfunctie

kan verder uitgebouwd worden in de toekomst. Daarvoor is wel een bruisender en aantrekkelijker centrum nodig, evenals betere verbindingen met andere gemeenten, met name OV-verbindingen en fietspaden. Grensoverschrijdend OV van en naar de Duitse buurgemeenten kan beter. Dan wordt het makkelijker om in de gemeente Gennep te wonen en in aanliggende gemeenten te werken. Bovendien is het gunstig voor het toerisme en worden inwoners uit de gehele regio minder afhankelijk van de auto, wat helpt bij de klimaattransitie.

Verbeterpunten

De regio noemt een aantal verbeterpunten als de gemeente Gennep de regionale samenwerking wil intensiveren. Er wordt te veel focus gelegd op de eigen gemeente, het 'kerktoren-denken', terwijl kleinere gemeenten juist hun blik naar buiten moeten richten en de samenwerking opzoeken. Kleine gemeenten

zijn sterk afhankelijk van de regio; zij zouden daarom royaal en loyaal aan de regio moeten bijdragen. Hoe meer tijd en energie je erin steekt, hoe meer je ervoor terugkrijgt. De realiteit is vaak dat gemeenten worden afgerekend op lokale kwesties en daarom is er niet altijd aandacht voor. In plaats van te vragen 'wat haal ik eruit?', moet vaker gevraagd worden: 'wat kan ik betekenen voor de ander?' Voor een vruchtbare samenwerking in de regio moet deze houding veranderen.

Coöperatieve toekomst

Kortom, een intensievere regionale samenwerking biedt vele kansen, met name op het gebied van (water)veiligheid, werkgelegenheid, bereikbaarheid, toerisme, stikstof en de energietransitie. De gemeente Gennep kan een leidende rol innemen in de regio en het heft in eigen handen nemen, als zij zich coöperatief opstelt.

Bronvermelding

- ABF Research, Systeem woningvoorraad, 2022.
- CBS, Huishoudelijk afval per gemeente per inwoner, 2022.
- CBS, Monitor Brede Welvaart, 2021.
- CBS, Tijdreeks kerncijfers op wijk- en buurtniveau, 2021. Gennep, Duurzaamheidsvisie: Op naar een duurzaam Gennep in 2040!, 2023.
- CBS, Zonnestroom, 2018.
- Destion, Mooiland, de huurdersraden en gemeente Gennep, Gezamenlijke prestatieafspraken 2023-2027.
- Etil, Quickscan toekomstige vraag Arbeidsmigranten Noord-Limburg, 2018.
- Gemeente Gennep, Blijven(d) ontmoeten, meedoen, ondersteunen: Een integrale visie op het sociaal domein in Gennep, 2020.
- Gemeente Gennep, Coalitieakkoord gemeente Gennep 2022-2026.
- Gemeente Gennep, Subsidieregeling Ondersteunen Basisinfrastructuur Sociaal Domein 2023.
- Gemeente Gennep, Woonvisie gemeente Gennep: samen bouwen we een thuis voor iedereen, 2022.
- GGD Limburg-Noord, vrijwilligerswerk in Gennep. Via: <https://vrln.databank.nl/jive/>
- GennepNews, 'Gemeente Gennep ziet sterke bevolkingsgroei', 5 januari 2023. Via: gennep.news/nieuws/gennep/gemeente-gennep-ziet-sterkste-bevolkingsgroei-van-provincie-limburg/
- <https://rn-l.nl/programma/toerisme-en-leisure/>
- LISA, Totaal R&T-sector, 2022.
- NOS, Totale inschrijfduur sociale huurwoningen (gemeente Gennep), 2020.
- Preventie akkoord Noord Limburg, 2021.
- Trendsportal, Jaarplan 2023/2024.
- Trendsportal, Mobiliteitsvisie Noord-Limburg, 2022.

²⁰ De gesprekken zijn gevoerd met de burgemeesters van de gemeenten Bergen, Goch (DUI), Land van Cuijk, Venlo en met de gouverneur van de provincie Limburg.

COLOFON

Auteurs: Zsa Zsa Balian en Jelle Schellekens
Opdrachtgever: Gemeente Gennep
Opdrachtnemer: Futureconsult
Vormgeving: Imagro